

โลกของอดีตและอนาคต

เรื่องศักดิ์ ภัณฑะบุตร*

- โลกเราเป็นส่วนหนึ่งของจักรวาล อยู่ในดุลยภาพของการหมุนเวียนสืบเนื่อง มีธรรมชาติของการไม่มีจุดเริ่มต้นหรือจุดกำเนิด และจุดจบ หรือดับที่แท้จริง จะมีการกำเนิดหรือดับก็เป็นเพียงปฐมกำเนิด และการดับ ในรอบวงจรของมิติต่างๆ ที่มีอยู่ในที่ว่างซึ่งไม่ว่าง
- การเคลื่อนหมุนเวียนเปลี่ยนไปของสรรพสิ่งตามสภาวะอนัตตาอันเป็นสัจจะธรรมชาติ ถ้าดาวทั้งหมดหยุดหมุนไม่มีการเคลื่อนไปในอวกาศ คิดไม่ออกว่า จักรวาลที่เราอาศัยอยู่นี้จะมีสภาพเช่นไร
- การหมุนหรือเหวี่ยงรอบแกนศูนย์กลางของโลก ท่ามกลางสนามแม่เหล็กไฟฟ้า ทำให้เกิดแรงผลักดันให้มนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งปวงไม่หยุดนิ่งในความนึกคิด มีจินตนาการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติรอบตัว ที่เกิดขึ้นในลักษณะของปรากฏการณ์ธรรมชาติในรูปลักษณะต่างๆ
- โดยธรรมชาติของมนุษย์จะหยุดนิ่งไม่ได้ทั้งทางกายและจิต ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนแห่งจิต ก็คือแรงกระทำภายนอกกรอบกายและจิต ได้สัมผัสและรับอารมณ์อยู่ตลอดเวลา
- มนุษย์และสัตว์รับรู้สิ่งกระทบรอบตัวทั้งภายนอกภายในกายและจิต โดยกายและจิตจะปฏิกิริยาโต้ตอบในลักษณะของสัญชาตญาณ และการพิจารณาวินิจฉัยจากปัญญาแล้ว แต่ธรรมชาติของสิ่งที่มีชีวิตแต่ละประเภทแต่ละชนิด
- สัญชาตญาณแห่งตัวตนมีอยู่ในธรรมชาติของสิ่งที่มีชีวิตทั้งปวง การรับรู้ความเป็นตัวตนตามธรรมชาติเป็นลักษณะหนึ่งของมนุษย์โดยสัญชาตญาณ อีกลักษณะหนึ่งคือการรับรู้ตัวตนด้วยการยึดมั่นถือมั่นซึ่งมีปัจจัยหลายประการเป็นตัวส่งเสริม ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความยึดมั่น ถือมั่นนี้มีหลายประการ ผู้มีปัญญาวินิจฉัยได้ด้วยตนเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าตัวตนที่ถาวร (อัตตา) เป็นจิตพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งมีวิวัฒนาการของตัวมันเอง แม้จะเป็นสภาวะของอัตตาโดยสมมุติก็ตาม
- มนุษย์เริ่มรู้สึกตัวตนและยึดตัวตนหรือตัวกูเมื่อมีคนอื่นตั้งชื่อและเรียกชื่อตนตั้งแต่วินาทีแรก ภายหลังจากจะมีการรับรู้ว่ากูชื่อนั้น ชื่อนี้โดยแท้จริงนั้นคือชื่อเสียงเรียงนามนั้นถูกสมมุติขึ้น ดังคำพูดของปราชญ์ตะวันตกผู้หนึ่ง นามว่าคาร์ลเกสเลอร์ ได้กล่าวไว้ว่า "Think therefore I am"

* คณบดีกิตติคุณกลุ่มคณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต

- โดยที่จิตเป็นประธาน มนุษย์จะสร้างหรือกำหนดนามของตนขึ้นมา หรือเป็นนามหรือตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้อื่น แล้วยึดมั่นในนาม เพราะนามนั้นๆ ให้ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ และความสุขทางใจแก่ตนได้ จะเป็นข้าวาระหนึ่งก็ตาม
- โดยจินตนาการและศรัทธาของมนุษย์ที่มีต่อรูปนามสมมุติใดๆ ก็สามารถสร้างรูปนามเป็นตัวเป็นตนขึ้นมาเพื่อสักการบูชาได้ และเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตวิญญาณได้
- ด้วยความยึดมั่นในความยิ่งใหญ่ในความสำเร็จ (ข้าวคราว) ของตัวตน หรือตัวกู ก่อให้เกิดความอหังการ ความไม่รู้จักถ่อมตน ความก้าวร้าว ความหลง โดยเข้าใจว่าตนเหนือผู้ใด และมีความมุ่งมาดปรารถนาที่จะเป็นใหญ่ เหนือความเป็นใหญ่ทั้งหลาย ดังปรากฏการณ์ที่อุบัติในโลกเรานี้ ตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์มาสู่ปัจจุบัน ซึ่งล้วนเกิดโดยอวิชชาทั้งสิ้น
- การยึดมั่นในตัวตนก่อให้เกิดการแข่งขันเพื่อผลประโยชน์เพื่อชื่อเสียงเพื่อผลสำเร็จ อันนำมาซึ่งความเจริญและความเสื่อมทางโลกได้เพราะการแข่งขันโดยเฉพาะในโลกของทุนนิยม มีทั้งการทำบุญและบาปควบคู่กันไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังจะเห็นได้ว่าเกิดมีคัมภีร์ใหม่คือ "คูดทรัพย์" คูดจากใคร ต้องมี "ผู้ถูกคูด" ผู้คูดได้ย่อมมีจิตเบิกบาน "ผู้ถูกคูด" ย่อมเศร้าหมอง ไม่ทราบว่าเป็นบุญหรือบาปในความมุ่งหมายของการคูดทรัพย์
- ในขณะเดียวกัน การยึดมั่นในตัวตนก็ทำให้เกิดการทำลายล้างการแย่งชิงกันด้วยอำนาจของความชั่วร้ายโดยทางตรงและทางอ้อมได้
- ในระหว่างเจ็บป่วยถ้าละวางตัวกูของกูลงไม่ได้ ก็จะเผชิญกับความเจ็บป่วยทรมาณตามธรรมชาติของความเสื่อมของสังขาร
- เมื่อพบความผิดหวัง ถ้าละวางตัวกูลงไม่ได้ ก็ต้องเผชิญกับสภาวะชอกช้ำ ความเจ็บปวดทางจิตใจ ก็นำไปสู่การทรุดโทรมทางกายด้วย
- ด้วยความยึดมั่นในความก้าวล้ำของสติปัญญาของตัวกู ก่อให้เกิดวิวัฒนาการสร้างสรรค์ทางดารวัตถุทางวิทยาศาสตร์ ทางศิลปะและศาสตร์แขนงต่างๆ ซึ่งเราเห็นได้ในยุคประวัติศาสตร์และยุคปัจจุบัน
- ถ้าละวางตัวกูลงได้ก็จะคลายจากความโกรธ ความโลภ ความหลง และความริษยาลงได้
- การละวางตัวกูลงได้ ก็เป็นการปลดทุกข์ได้ประการหนึ่ง
- การละวางตัวกูลงไม่ได้ ก็จะเวียนว่ายตายเกิดตามกรรมของตนเองในสังสารวัฏ
- การยึดมั่นถือมั่นในตัวตน และมีจินตนาการในการตำรงอยู่อย่างนิรันดรของอาตมฉัน เป็นลักษณะที่ใช้ใน ภาษาธรรมว่า "อัตตา" ตั้งแต่สังคัมภีร์แห่งของอินเดีย ซึ่งอยู่เหนือคำว่า "ตัวตน" ในภาษาคคน

- การยึดมั่นของการดำรงอยู่ในความยิ่งใหญ่ ในเครื่องหมายที่บ่งบอกนามหมู่คณะ สถาบัน เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ลัทธิ นิกาย ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นความยึดมั่นของตัวตนสมมุติทั้งสิ้น เป็นตัวตนรวมของวงจรการเกิดดับของกลุ่มความเชื่อ และยึดถือของมนุษย์ เป็นการกระทำกรรมร่วมของหมู่มนุษย์ (ในสัตว์โลกประเภทอื่นก็มีพฤติกรรมนี้) นำมาซึ่งความเจริญ ความทำลายล้างซึ่งกัน และกันและความเสื่อมไปสู่ความดับในนามรูปเป็นที่สุด การยึดมั่นในสัญญาลักษณสมมุตินี้เกิดโดยความเขลา (Ignorance) ของมนุษย์
- ความยึดมั่นในตัวตนที่มีสภาวะเป็นอดีตนี้ ทำให้เกิดการสร้างงานสถาปัตยกรรมที่ใช้รักษาร่างของตนเพื่อวันกลับคืนเข้าสู่ร่างเดิม จึงมีพิธีกรรมของการสร้างมัมมี่ขึ้นเพื่อรักษาร่างกายเอาไว้ รอวันที่จิตวิญญาณจะกลับคืนสู่ร่างเดิม
- ความยึดมั่นในตัวตนที่มีสภาวะเป็นอดีต และมีศรัทธาสูงสุดต่อพระจิตวิญญาณบริสุทธิ์ของพระเจ้า ในทัศนะของศาสนาฝ่ายพระเจ้า ทำให้มีการพยากรณ์ไว้ในพระคัมภีร์ทางศาสนาว่า จะมีการกลับมาสู่โลกอีกครั้งหนึ่งของพระวิญญาณบริสุทธิ์ในนามพระเจ้า
- ความยึดมั่นเชื่อมั่นในความรอด สูเปียงสวรรค์ของตน ทำให้มนุษย์จำเป็นต้องประพฤติดี กระทำตนให้บริสุทธิ์ เพื่อรอวันตัดสินวันสุดท้ายของโลก
- ความยึดมั่นและมีศรัทธา (pious) ในตัวตน ที่เป็นปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์ได้แก่ตัวตนของเทพเจ้า เจ้าพ่อ เจ้าแม่ องค์เทพ ที่ถือเป็นพระเจ้าของศาสนาพราหมณ์ และพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย ย่อมเป็นที่พึงพอใจของมนุษย์ทุกหมู่เหล่า โดยศรัทธาในนามเฉพาะตนหรือศรัทธาหมู่ บางครั้งก็มีปรากฏการณ์ในลักษณะของอภินิหาร อันเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติประการหนึ่งของสิ่งที่มีสภาวะเป็น Super Natural ดังนี้ บันทึกไว้เป็นหลักฐานให้เราได้รู้เห็น อันเป็นข้อมูลที่ถือว่าเป็น Document ได้ ศรัทธาและความยึดมั่นของมวลชนเป็นพลังทางกระแสนิจตอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลบางครั้งบางเวลาที่มีปัจจัยปรุงแต่งให้เกิดรูปเกิดนามขึ้น
- ความยึดมั่นในตัวมนุษย์ขณะที่มีชีวิตอยู่ ย่อมต้องมีการสืบทอดหลัง จากสังขารดับ วิญญาณทั้ง 6 ดับ ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสั่งสอนไว้มิได้ หมายความว่าดับสูญ มิฉะนั้นจะขัดกันกับกฎปฏิจตสมุปบาทที่เกี่ยวกับการสืบทอดเป็นปัจจัยต่อกัน ในมิติของโลกียภูมิ ซึ่งเป็นวิวัฒนาการของสังขารวัฏด้วยมโนวิญญาณสัมพันธ์กับจิตเอกบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับจิตจักรวาล การดับของมโนวิญญาณจะมีพลังแรงเฉื่อย (Inertia) ของคลื่นจิตสัมพันธ์กับการจุดของจิตในภพภูมิ ตามกระแสกรรมธรรมชาตินำไป จิตที่จุดในมิติของโลกวิญญาณ มีความสัมพันธ์กับจิตขณะสุดท้ายของการดับซึ่งยังคงสภาพการไม่ได้ละวางตัวตน โดยสมมุติได้จึงเกิดสมมุติร่างตามอุปทาน ที่เรียกว่า กายทิพย์ (Astral Body) ที่มีการเกิดดับชั่วขณะจิตต่อเนื่องกัน

ไปตามหลังกรรม ซึ่งเป็นสภาวะของอนัตตา เหมือนกับกายสังขารในสังขธรรม เหมือนกัน (ไม่ควรเถียงกัน ไร้ประโยชน์ในเรื่องที่ว่าผีมีหรือไม่มี)

- แรงที่ผลักดันให้มีการสืบต่อ มีลักษณะเป็นสายโซ่ของการเกิดและดับ (Chain of Rebirth and Death) เป็นธรรมชาติของการสืบเนื่อง ตัวตนโดยสมมุติของสรรพสิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตทั้งใน Physical World และ Spiritual World
- ผู้มีจิตเป็นอิสระจากตัวตน ยังไม่ใช่โลกุตรจิต เมื่อสังขารดับ วิญญาณดับ อาจ Transform จิตของตนจุดในวงจรที่มีภาวะของความละเอียด และบริสุทธิ์อันมีสภาวะของความไร้รูปไร้นาม มีแต่พลังงานในธรรมชาติของดิน น้ำ ลม ไฟ ซึ่งอยู่ในสนามพลังจักรวาล จะถูกกระแสพลังของความบริสุทธิ์ดูดไปรวมอยู่กับสภาวะหรือมิติบริสุทธิ์ชั่วคราว ซึ่งยังไม่สิ้นอาสวะกิเลสทั้งปวง (คำว่า ดูดไป รวมเป็นภาษาคนที่สมมุติขึ้น)
- ถ้ามีความบริสุทธิ์ในจิตระดับโลกุตรธรรม ที่นอกเขตพระพุทธศาสนา จิตนั้นก็จะมี การ Transform และ Transfer เข้าไปสู่มิติของ Cold Zone (เป็นสภาวะสมมุติ) ซึ่งเป็นมิติที่ไม่มีการสัมผัสของคลื่นสนามแม่เหล็กไฟฟ้า และไร้รูปไร้นามแต่มีพลังของปฐมกำเนิดของสิ่งที่มีชีวิตทุกรูปแบบในจักรวาล ภูมิจิตในสภาวะนี้เป็น ภูมิจิตที่อยู่เหนือสำนึก (Superconsciousness) แต่ยังไม่พ้นสภาวะของการเกิดดับ
- ที่ได้อธิบายเป็นภาษาคน และภาษาทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ซึ่งยังมีความละเอียดน้อยกว่าในพระอภิธรรม เป็นการอธิบายตามทัศนะและปัญญาอันมีขีดจำกัดในภาษาคนและภาษาธรรมของข้าพเจ้า
- มีตัวอย่างทางสสารกับพลังงานที่ไม่ใช่รูปแบบของสิ่งที่มีชีวิต (Beings) ขอยกเป็นตัวอย่างเพื่อการเปรียบเทียบทางตรรกวิทยา (Logic) ดังนี้ จุดไม้ขีดไฟขึ้นก้านหนึ่ง เมื่อจวนจะดับให้นำไปต่อกับกองกระดาษ ไฟจะติดที่กองกระดาษ เป็นลักษณะของการถ่ายพลังงานไฟจากก้านไม้ขีดไปสู่กองกระดาษ ในเสี้ยวหนึ่งของวินาทีตามพฤติกรรมของการกำเนิดโดย Transfer จากสสารหนึ่ง ไปสู่อีกสสารหนึ่ง ไฟที่ก้านไม้ขีดจะดับไปและไฟที่กองกระดาษจะลุกโผลงถามว่าไฟที่ก้านไม้ขีดกับไฟที่กองกระดาษเป็นไฟอย่างเดียวกันหรือไม่ คำตอบว่า"ไม่ใช่" ไฟที่ก้านไม้ขีดได้ดับไปแล้ว แต่เป็นเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดกองไฟกองใหม่ไฟกองใหม่เกิดจากการลุกไหม้ของสสารที่เป็นกองกระดาษ ไฟจากก้านไม้ขีดได้ดับไปแล้ว ถ้าบุคคลใดมองเห็นว่าเป็นไฟเดียวกันเป็นการเห็นผิดเนื่องจากมีปัญญาแค่มองเห็นแต่เพียงรูปลักษณะของไฟที่ต่อเนื่องกันเท่านั้น จึงเป็นการมองสภาวะที่ต่างกัน เป็นตัวตนในลักษณะของอัตตา และถ้าจะถามว่าไฟที่ก้านไม้ขีดดับ ไปสู่สภาวะสูญหรือไม่ ตอบว่า ไม่ใช่ไฟที่ก้านไม้ขีดจะกลายเป็นพลังงานต่อไปหลังจากก้านไม้ขีดมอดไปแล้ว

- จิตจะพัฒนาตนเองในกระบวนการของอตฺตา เมื่อมีประสบการณ์จากจิตสำนึกในโลกกายภูมิ ถ้ามีการสะสมความรู้ ศึกษาดรรชนีและเหตุผล ตลอดจนการวิเคราะห์ด้วยปัญญาทางพุทธะ จิตจะวิวัฒน์ตนเองให้สูง หรือลึกซึ่งละเอียดยิ่งขึ้นถึงจิตละเอียดผ่านตัวตน เช่น จิตอัจฉริยะของผู้เสียสละ และผู้นำทางด้านศาสนา ซึ่งเป็นจิตสัมพันธ์กับคลื่นความรักสูงสุด ปราศจากความรักตัวตน เป็นจิตที่ละตัวตน จิตที่อยู่เหนือตัวตน
- ทฤษฎีกรรมของการละทิ้งตัวตนเป็นวิถีธรรม นำไปสู่ธรรมสภาวะของการปราศจากตัวตน และการอยู่เหนือตัวตน หรือสภาวะของการปราศจากอตฺตา และสภาวะของการอยู่เหนืออตฺตา หรือสภาวะของอตฺตาที่เหนืออตฺตาอื่นๆ
Self greater than Selves

สรุปได้ว่าเป็นวิวัฒนาการของกระบวนการความคิดมนุษย์ในอตฺตาขยายไปสู่อตฺตาละเอียด จนไปสู่ความไม่มี ความมี และความไม่มี ความไม่มี เข้าสู่สภาวะสูญโดยปรมัตถ์หรือความว่างเปล่าที่ไม่ว่างเปล่าและไม่ใช่ ไม่ว่างเปล่า เป็นที่สุดด้วยจิตตรัสรู้ (Enlightenment) ฉะนั้น ที่ปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาหลายท่านเข้าใจว่าพระพุทธเจ้าเสด็จเข้าปริณิพานแล้ว ไม่สามารถพบเห็น ได้อีกแล้วนั้น ไม่ใช่หมายความว่าไม่มีพระพุทธเจ้า "พระพุทธเจ้าตรัสว่าผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต"

